| | | |
|---|---|---|
| نام و نام خانوادگی: ..... | جمهوری اسلامی ایران | نام درس: ادبیات فارسی۳ |
| مقطع و رشته: دوازدهم تجربی و ریاضی | اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران | تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۸/ ۲۱ |
| نام پدر: ..... | اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران | ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح/ عصر |
| شماره داوطلب: ..... | دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین | مدت امتحان :۴۵ دقیقه |
| تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه | امتحانات **نیمسال اول** سال تحصیلی **۱۴۰۴-۱۴۰۵** | |
| | www.sarayedanesh.com | |

| | لطفاً پاسخ در همین برگه در جاهای مشخص شده با خودکار آبی نوشته شود. | بارم |
|---|---|---|
| ۱ | معنی لغات سوالات ۱ و ۲ را بنویسید. من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم ..... | ۰/۲۵ |
| ۲ | سرد و سیه و خموش و آوند ..... | ۰/۲۵ |
| ۳ | معنی «ویژگی نوعی مار سمی» برای کدام گزینه مناسب است؟ ☐الف) شرزه ☐ب) گرزه | ۰/۲۵ |
| ۴ | معادل معنایی «وجه معاش» در کدام گزینه وجود دارد؟<br>☐الف) گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم ☐ب) وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد. | ۰/۲۵ |
| ۵ | در هریک از عبارات زیر املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.<br>الف) تا وارهی از دم (ستوران/ سطوران) وین مردم نحس دیو مانند .....<br>ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (ثوابش/ صوابش) ..... | ۰/۵ |
| ۶ | در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.<br>«صریر و تخت- مطاع و فرمانبردار- ضماد و مرحم – ارغند و قهرآلود- خوان و سفره – صلّانه صلّانه - ظنّ و گمان- سنا و سپاس- عزّ و ذلّ – باسق و بالیده»<br>..... ..... ..... ..... | ۱ |
| ۷ | غلط‌های املایی بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید.<br>الف) بفکن ز پی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند .....<br>ب) هرگه که یکی از بندگان دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعراز کند ..... | ۰/۵ |
| ۸ | در کدام گزینه واژه‌ای یافت می‌شود که هم‌آوا دارد. هم آوای آن را بنویسید.<br>الف) اتمام خاکریز روحیهٔ عجیبی در بین برادران جهادگر و رزمنده ایجاد کرد اما این کار شهید ساجدی را راضی نمی‌کرد.<br>ب) دوستم احمدرضا را صدا می‌زنم و ماجرا را به او می‌گویم. تصمیم می‌گیریم برویم الاغی پیدا کنیم و مین‌ها را بار الاغ کنیم.<br>گزینه: ..... هم‌آوا: ..... | ۰/۵ |
| ۹ | با توجه به بیت «گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند» به سوالات پاسخ دهید.<br>الف) جملهٔ «هسته یا پایه» کدام است؟ .....<br>ب) نقش «جانت اوّل» چیست؟ .....<br>ج) زمان فعل «سوزد» چیست؟ ..... | ۰/۷۵ |
| ۱۰ | در بیت زیر چه واژه‌ای حذف شده؟ نوع قرینه را مشخّص کنید.<br>«با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»<br>واژهٔ حذف شده:..... نوع قرینه:..... | ۰/۵ |
| ۱۱ | نقش دستوری «نهفته» و «آن» در بیت «شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند» با کدام واژه‌ها در بیت زیر یکسان است؟<br>الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد<br>ب) انصاف و عدل داشت موافق بسی چون فرخی موافق ثابت‌قدم نداشت<br>نهفته: ..... آن: ..... | ۰/۵ |

www.kanoon.ir

| | | |
|---|---|---|
| ۱۲ | نوع کاربرد «را» و نقش دستوری «ضمیر متصل» را در دو مصراع زیر مشخص کنید.<br>الف) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم .....<br>ب) تا چشم بشر نبیندت روی ..... | ۰/۵ |
| ۱۳ | با توجه به بیت «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»:<br>الف) نقش دستوری کلمات مشخّص شده چیست؟<br>سوخته: ..... جان:.....<br>ب) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید.<br>وابسته‌ساز: ..... | ۰/۷۵ |
| ۱۴ | در ابیات زیر فعل‌های مشخّص‌شده را نظر کاربرد بررسی کنید.<br>الف) گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوسیدست، جز نقشی ز پود و تار نیست<br>الف).....<br>ب) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است<br>ب)..... | ۰/۵ |
| ۱۵ | آرایه‌های (به جز جناس و مراعات نظیر)عبارت و ابیات زیر مشخص کنید. (برای هر بیت دو آرایه کافی است.)<br>الف) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است<br>۱-..... ۲-.....<br>ب) نشاط غربت از دل کی برَد حبِّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت‌الحزن دارم<br>۱-..... ۲-.....<br>ج) چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟<br>۱-..... ۲-..... | ۱/۵ |
| ۱۶ | آرایهٔ حسن تعلیل بیت «تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند» را توضیح دهید.<br>..... | ۰/۵ |
| ۱۷ | آرایهٔ مشترک دو بیت زیر را بنویسید( با مشخص کردن واژه‌هایی که آرایه را پدید آوردند):<br>الف)ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند .....<br>ب) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد..... | ۰/۵ |
| ۱۸ | آرایهٔ «مجاز» و «تشبیه» را در ابیات زیر مشخص کنید.<br>الف) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است<br>ب) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت<br>مجاز: ..... تشبیه: ..... | ۰/۵ |
| ۱۹ | پدیدآورندگان آثار مقابل را بنویسید.<br>الف) قصهٔ شیرین فرهاد ..... ب) روایت سنگرسازان۲ ..... | ۰/۵ |
| ۲۰ | جاهای خالی را کامل کنید.<br>محمّدتقی بهار شعر دماوندیه را در قالب ..... در سال ..... هجری شمسی سرود. | ۰/۵ |
| ۲۱ | اشعار زیر را کامل کنید.<br>الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر .....<br>ب) ..... در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی | ۱ |

www.kanoon.ir

| | | |
|---|---|---|
| | عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید. | |
| ۲۲ | شو منفجر ای دل زمانه  وان آتش خود نهفته مپسند<br>..... | ۰/۵ |
| ۲۳ | هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد  وانکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای<br>..... | ۰/۷۵ |
| ۲۴ | در دفترِ زمانه فتد نامش از قلم  هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت<br>..... | ۰/۵ |
| ۲۵ | این مدعیان در طلبش بی خبران اند  کان را که خبر شد خبری باز نیامد<br>..... | ۰/۷۵ |
| ۲۶ | آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم  ملت امروز یقین کرد کاو اهرمن است<br>..... | ۰/۵ |
| ۲۷ | گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را  گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست<br>..... | ۱ |
| ۲۸ | با توجّه به ادبیّات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید.<br>جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن  بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است<br>فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل  دل نثار استقلال، جان فدای آزادی<br>..... | ۰/۵ |
| ۲۹ | در بیت زیر کدام موضوع محوری عصر مشروطه اشاره شده است؟<br>«خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد  ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است»<br>..... | ۰/۵ |
| ۳۰ | مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید.<br>الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است  ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت<br>.....<br>ب) با شیر سپهر بسته پیمان  با اختر سعد کرده پیوند<br>..... | ۱ |
| ۳۱ | بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان  گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» به چه موضوعی اشاره دارد؟ ..... | ۰/۵ |
| ۳۲ | با توجه به بیت «ابر و باد و خورشید و فلک درکارند  تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری»:<br>الف) مرجع ضمیر «تو» کیست؟ .....<br>ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید. ..... | ۰/۵ |
| ۳۳ | مفهوم عبارات زیر را بیان کنید.<br>الف) با یک کاسه ماست، با آب یک دریاچه، دوغ درست کردن: .....<br>ب) کاچی به از هیچی: ..... | ۰/۵ |
| ۳۴ | مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید.<br>- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد  بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی<br>- دست از مس وجود چو مردان ره بشوی  تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی<br>..... | ۰/۵ |

**پایان**

www-kanoon-ir

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران

دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین

**کلید** سؤالات میان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

نام درس: ادبیات فارسی۳

تاریخ امتحان:۱۴۰۴/۸/ ۲۱

ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح/ عصر

مدت امتحان: ۴۵ دقیقه

| ردیف | راهنمای تصحیح | محل مهر یا امضاء مدیر |
|---|---|---|
| ۱ | دورویی، نیرنگ ۰/۲۵ | |
| ۲ | آویخته، معلّق ۰/۲۵ | |
| ۳ | گرزه ۰/۲۵ | |
| ۴ | ب) وظیفه ۰/۲۵ | |
| ۵ | الف) ستوران ۰/۲۵ ب) صوابش ۰/۲۵ | |
| ۶ | سریر ۰/۲۵ مرهم ۰/۲۵ سلانه سلانه ۰/۲۵ ثنا ۰/۲۵ | |
| ۷ | الف) اساس ۰/۲۵ ب) اعراض ۰/۲۵ | |
| ۸ | الف) ۰/۲۵ راضی ۰/۲۵ | |
| ۹ | الف) سوزد جانت ۰/۲۵ ب) مفعول ۰/۲۵ ج) مضارع اخباری۰/۲۵ | |
| ۱۰ | فراغت ۰/۲۵ لفظی ۰/۲۵ | |
| ۱۱ | الف) نهفته: نزدیک(هردو مسند) ۰/۲۵ ب) آن: ثابت قدم (هر دو صفت) ۰/۲۵ | |
| ۱۲ | الف) مفعول ۰/۲۵ ب) مضاف الیه ۰/۲۵ | |
| ۱۳ | سوخته: مضاف الیه ۰/۲۵ جان: نهاد ۰/۲۵ وابسته ساز: که ۰/۲۵ | |
| ۱۴ | الف) نیست: اسنادی ۰/۲۵ ب) است: غیر اسنادی ۰/۲۵ | |
| ۱۵ | الف) جناس ۰/۲۵ کنایه ۰/۲۵ ب) تلمیح ۰/۲۵ استعاره ۰/۲۵ ج) تلمیح ۰/۲۵ اسلوب معادله ۰/۲۵ | |
| ۱۶ | شاعر دلیل برآمدگی و مرتفع بودن قله دماوند را مرهمی (کافوری) دانسته که بر روی ورم و زخم نهاده شده است. ۰/۵ | |
| ۱۷ | الف) مشت زمین ۰/۲۵ ب) استعاره: فرش زمردین۰/۲۵ | |
| ۱۸ | الف) تشبیه: آن خانه بیت الحزن است ۰/۲۵ ب) مجاز: جامعه (مجاز از انسان) ۰/۲۵ | |
| ۱۹ | الف) فرهاد عربلو ۰/۲۵ ب) عیسی سلمانی لطف آبادی ۰/۲۵ | |
| ۲۰ | قصیده ۰/۲۵ - سال ۱۳۰۱ ۰/۲۵ | |
| ۲۲ | ای دماوند که مانند قلبِ روزگار هستی با آتشفشان درونت فوران کن و مگذار که آتش درونت (خشم تو) پنهان بماند. ۰/۵ | |
| ۲۳ | هیچ نقاشی وجود ندارد که بتواند تصویر تو را نقاشی کند؛ زیرا آن کس که تو را می‌بیند، حیران و از خود بی‌خود می‌شود. ۰/۷۵ | |
| ۲۴ | هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد، نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد. ۰/۵ | |

www-kanoon-ir

| | |
|---|---|
| ۲۵ | کسانی که ادّعا می‌کنند وجود حق را درک کرده‌اند، در حقیقت او را نشناخته‌اند؛ زیرا عاشقان واقعی وقتی به ذات حق پی می‌برند از خود بی خود می‌شوند و دیگران نمی‌توانند از آن‌ها کسب خبر نمایند ۰/۷۵ |
| ۲۶ | آن کسی را که در این مملکت به عنوان پادشاه خود قرار دادیم، امروز برای ملّت ایران یقین حاصل شد که او شیطان است. ۰/۵ |
| ۲۷ | محتسب گفت: افراد هشیار باید انسان مست را مجازات شرعی کنند. مست گفت در این جامعه همه انسانها مست و از خود بی خود هستند. ۱ |
| ۲۸ | جان‌فشانی در راه وطن و آزادی ۰/۵ |
| ۲۹ | بیگانه ستیزی ۰/۵ |
| ۳۰ | الف) آرامش و قناعت داشتن در عین فقر و نداری ۰/۲۵ ب) بلند و مرتفع بودن قلهٔ دماوند ۰/۲۵ |
| ۳۱ | رشوه خواری ۰/۵ |
| ۳۲ | الف) انسان ۰/۲۵ ب) غفلت نورزیدن آدمی در برابر خداوند ۰/۲۵ |
| ۳۳ | الف) کار غیر ممکن انجام دادن ۰/۲۵ ب) کم یک چیز بهتر از نبود آن است ۰/۲۵ |
| ۳۴ | کمال بخشی عشق یا عشق آدمی را به بالاترین مقام می‌رساند. ۰/۵ |

| | |
|---|---|
| جمع بارم :۲۰نمره | نام و نام خانوادگی مصحح : امضاء: |